

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 19: 14

יציאת השבת: 20: 13

א' אב תשע"ו

גיליון מס' 278

שאל אביך ויגידך

שאלות ותשובות על הפרשה

עונג שבת

כוחם של ישראל בפה

"ממחרת הפסח יצאו בני ישראל ביד רמה לעיני כל מצרים" (לג, ג).

עם ישראל הוא למעלה מן המזל, לעומת שאר הגוים ומשפחות האדמה התלויים במזל, ומה שנגזר עליהם אין להם פה להשיב את הגזירה, ולכן המה מאותות השמים יחתו.

ולא כן עמנו הקדוש, שעל ידי הפה, היינו התפילה, יכולים אנו לבטל גזרות, ולשנות את הטבע ממש, ועל כך נאמר כי עם ישראל הוא מעל המזל.

כי אמנם גם בנו קשור המזל ומשפיע, כמאמר חז"ל, שבניו של אדם, חיוו, ופרנסתו, אינם תלויים בזכויותיו אלא במזלו.

אך השפעתו עלינו אינה מוכרחת, ובידינו לשנות השפעתו (ועיין שבת קנו. בתוספות). ולכן אמרו חז"ל שכל כוחם של ישראל תלוי בפייהם, קול יעקב, על ידי לימוד התורה והתפילה (תנחומא בשלח).

ובכך יכולים להינצל מבין המצרים להם, מבין שיניהם, כאשר היה ביציאת מצרים, ויזעקו בני ישראל אל האלוקים וישמע את שועתם.

וכך הפסוק: "ממחרת הפסח" - לאחר שהיה הפה-סח, היינו לאחר שכל אחד מישראל מתפלל מכל לבו להנצל מכל צרותיו.

אזי יצאו בני ישראל ביד רמה לעיני כל מצרים, יצאו בני ישראל מכל המצרים להם, לעיניהם, ולא יוכלו לעשות לנו מאומה, עומדים כנגדנו ואינם יכולים לגעת בנו לרעה, כמו שאומרים אנו בברכת הלבנה.

נועם התורה

1. "אלה מסעי בני" - מדוע מפרטת התורה את המסעות של בני במדבר? (ל"ג, א' רש"י) להודיע את חסדי ה', שאעפ"י שגזר עליהם להניעם ולטלטלם במדבר 40 שנה הם לא היו מטולטלים ממסע למסע אלא נתן להם מנוחה בין המסעות.
2. כמה מסעות היו להם במשך ה-40 שנה ומתי? (ל"ג, א' רש"י) 42 מסעות, 14 מסעות בשנה הראשונה עוד לפני שנשלחו המרגלים, ו-8 מסעות בשנה הארבעים לאחר פטירת אהרון בהור החר. נמצא שכל ה-38 שנה הנותרות לא נסעו אלא 20 מסעות בלבד.
3. מתי היה המסע הראשון של בני ומהיכן? (ל"ג, ג') בני נסעו מרעמסס בט"ו ניסן ממחרת הקרבת הפסח.
4. באלו ממסעות בני הם חנו במקום ששמו של חג. מי אני? (ל"ג, ו') סוכות.
5. מה מצאו בני באילים? (ל"ג, ט') הם מצאו שם 12 מעיינות מים ו-70 עצי תמרים.
6. באיזה מקום לא היה לעם מים לשתות ומה משמעות שם זה? (ל"ג, י"ד תרגום יונתן) המקום הוא רפידיים. פירוש שם המקום רפידיים - רפו ידיהם מהתורה (שנמשלה למים).
7. מה קשה לרש"י במילים: "ויסעו מחצרות ויחנו בריתמה" (ל"ג, י"ח שפתי חכמים) הרי בפרשת בהעלותך נאמר: "ויסעו מחצרות ויחנו במדבר פארן". הכיצד?
8. כיצד מתרץ זאת רש"י? (ל"ג, י"ח רש"י) שהמקום הוא מדבר פארן, אלא שנקרא פה ריתמה ע"ש הלשון הרע של המרגלים שנשלחו משם, כי לשון הרע הוא לשון רמיה, שנאמר בתהילים: "לשון רמיה... עם גחלי רתמים".
9. באלו ממסעות בני הם חנו במקום ששמו דומה לפחד. מי אני? (ל"ג, כ"ד) חרדה.
10. באלו ממסעות בני הם חנו במקום ששמו כשם ישוב מפורסם ליד אילת. מי אני? (ל"ג, ל"ג) יטבתה.
11. מתי נפטר אהרון ובן כמה היה באותה העת? (ל"ג, ל"ח-ל"ט) אהרון נפטר ב-א' אב בשנה ה-40 ליציאת מצרים, הוא היה בן 123 שנה.
12. מדוע מפרטת התורה את כל גבולות א"י שבנ"י ינחלו? (ל"ד, ב' רש"י) לפי שישנן הרבה מצוות שנוהגות בא"י ואינן נוהגות בחו"ל, לכן בני צריכים להכיר את גבולות הארץ ולדעת היכן המצוות האלו חלות.
13. "זאת הארץ אשר תפול לכם

כוחה של מצוה

באחת הישיבות בארץ הגיע בחור לראש הישיבה ובישר לו בשמחה שהוא עומד להתחתן.

ראש הישיבה שמח ושאל: "מזל טוב, מי המאושרת?" והבחור אמר לו את שמה של הכלה...

הרב רהרר לרגע ואמר בחיך: "אם יורשה לי, אני מבקש שתזמין אותי לאחת מסעודות 'שבע הברכות' שתחגגו בשבוע שאחר החתונה, ברצוני לספר שם סיפור".

לאחר החתונה הזמין הבחור את ראש הישיבה לסעודת 'שבע הברכות'. באמצע הסעודה עמד הרב וסיפר: "כשפתחתי את הישיבה שלי התחלתי עם קבוצה של כמה בחורים שנפלטו מכל המסגרות.

אספתי אותם ולמדתי איתם, נתתי להם אהבה והשתדלתי להחזיר אותם לתלם, הבחורים היו אוכלים בביתי ועד מהרה הפכו לחלק ממשפחתי...

בשלב מסוים אשתי פתחה את ליבה ואמרה שמאוד קשה לה, שאין לה פרטיות, ושאוּלי עלי לעזוב את הרעיון של הקמת ישיבה.

ניסיתי להסביר לה שזו שליחות של הצלת נפשות, אך הקושי שלה היה רב. בוקר אחד יצאנו לחופשה קצרה לצפון כדי להירגע ולדבר על העניין ולהגיע להחלטה על ההמשך.

התמקמנו על שפת נחל בצפון הוצאנו צידנית עם קצת אוכל והתחלנו לדבר. פתאום ראיתי בנחל לידנו ילדה קטנה נסחפת עם הזרם, קפצתי מיד למים, תפסתי את הילדה המבוהלת ושלפתי אותה מהנהר.

ניגבנו אותה וניסינו להרגיעה ובמקביל התחלנו לחפש באזור את משפחתה. לאחר כמה דקות הליכה בצמוד לנחל ראינו משפחה שמחפשת את הילדה...

כשסיפרנו להם על המקרה הם היו המומים ושמחים גם יחד מכך שהילדה ניצלה.

האמא פנתה אלי ואמרה: 'אני חייבת לתת לך משהו כהערכה על מה שעשית', היא הוציאה שטר של דולר ואמרה: 'את השטר הזה קיבלתי מהרבי מליובאוויטש הוא דבר מאד יקר לי ואת זה אני רוצה לתת לך כדי שתבין כמה אני מעריכה את מעשיך'.

ניסיתי לדחות את רצונה אך היא התעקשה...

אשתי ואני היינו מרוגשים מהמעשה, אשתי פנתה אלי ואמרה: 'אני חושבת שקיבלנו את התשובה... השליחות שלך היא להציל נפשות, המשך בישיבה ואני אתמוך ואעזור לך ככל יכולתי...' "

ראש הישיבה חתם את סיפורו ואמר: "באתי לכאן לספר לך תלמידי החביב שבזכות אותה ילדה המשכתי בישיבה, ואף אתה למדת והתקדמת בישיבה הזו, עכשיו אתה זוכה להתחתן עם הכלה הזו..."

ברצוני לתת לכם מתנה מיוחדת לחתונה... אני מעביר לכם את הדולר המיוחד שקיבלתי מאמא של הכלה... " (עלון 'זה השער לה' צדיקים יבואו בו)

אין אנו יודעים מה שכרה של כל מצוה שאנו עושים, מה היא טומנת בתוכה.

אשתי ואני היינו מרוגשים מהמעשה, אשתי פנתה אלי ואמרה: 'אני חושבת שקיבלנו את התשובה... השליחות שלך היא להציל נפשות, המשך בישיבה ואני אתמוך ואעזור לך ככל יכולתי...' "

בנחלה", מדוע התורה משתמשת במילה "תפול" (ל"ד, ב' רש"י)

א. כיון שהארץ התחלקה לשבטים עפ"י גורל, לכן החלוקה נקראת לשון נפילה, נפל בגורל.

ב. הקב"ה הפיל את השרים של 70 אומות העולם מן השמים וכפת אותם לפני משה ואמר לו:

"ראה, אין בהם עוד כח". כך שבנ"י ינצחו וינחלו את הארץ.

14. למה שימשו הערים והמגרשים שקבלו הלויים מהשבטים? (ל"ה, ג')

הערים - לשבת בהם, למגורים. המגרשים - לבהמות, לרכוש ולכל חיותם, לכל צרכיהם.

15. כמה ערי מקלט הקדישו בני"ו והיכן? (ל"ה, י"ג-י"ד)

6 ערי מקלט, 3 בתוך א"י ו-3 בעבר הירדן המזרחי.

16. מה הקושי המתעורר מכך? (ל"ה, י"ד רש"י)

הרי בעבר הירדן המזרחי היו רק

שניים וחצי שבטים ובא"י תשעה וחצי שבטים, מדוע החלוקה היתה 3 בכל מקום?

17. מה התירוץ לכך? (ל"ה, י"ד רש"י)

משום שבגלעד (שבעבר הירדן המזרחי) היו הרבה רוצחים, שנאמר: "גלעד קרית פועלי און עקובה מדם" (הושע ו')

18. מניין למדים שבנות צלופחד קיימו הבטחתן למשה להנשא רק לבני השבט שלהם? (ל"ו, י"א)

שנאמר: "ותהיינה מחלה, תרצה... לבני דודיהן לנשים".

19. בפרק כ"ז מוזכרות בנות צלופחד בסדר שונה מכאן: "מחלה, נעה וחגלה ומילכה ותרצה"-מדוע? (ל"ו, י"א רש"י)

בפרשתנו הן מוזכרות בסדר לפי גודלן זו מזו בשנים ונישאו כסדר תולדותן, הגדולה עד הקטנה. אך במקומות אחרים מנה אותן לפי חוכמתן, ללמדנו שהיו שקולות זו לזו.

חלימוד בעלון מוקדש במזל טוב למתן בן מרים ונוה ישראל בן מתן ריבקיין לכריאות והצלחה

למאיר ותהילה גמליאל לזרע קודש בר קיימא

לקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com
לארכיון העלונים: www.pirsuma.com/shal_avicha

אשתי ואני היינו מרוגשים מהמעשה, אשתי פנתה אלי ואמרה: 'אני חושבת שקיבלנו את התשובה... השליחות שלך היא להציל נפשות, המשך בישיבה ואני אתמוך ואעזור לך ככל יכולתי...' "

ראש הישיבה חתם את סיפורו ואמר: "באתי לכאן לספר לך תלמידי החביב שבזכות אותה ילדה המשכתי בישיבה, ואף אתה למדת והתקדמת בישיבה הזו, עכשיו אתה זוכה להתחתן עם הכלה הזו..."

ברצוני לתת לכם מתנה מיוחדת לחתונה... אני מעביר לכם את הדולר המיוחד שקיבלתי מאמא של הכלה... " (עלון 'זה השער לה' צדיקים יבואו בו)

אין אנו יודעים מה שכרה של כל מצוה שאנו עושים, מה היא טומנת בתוכה.